

VeerKrachtGroep

MAGGEZIEN

VeerKrachtGroep

ECI-2

6041 MA Roermond

T 043 35 88 655

Info@veerkrachtgroep.nl

www.veerkrachtgroep.nl

Uitgave van **VeerKrachtGroep**

Jaargang 1 | Nummer 1

November 2011

Omdat samen leren meer dan leuk is.

Slimmer worden samen doen

Mo-NU-mentum... Toeval bestaat!?

Tekst: Marja van Duin

Ruim drie jaar geleden startte VeerKrachtGroep. Flexibel werkend vanachter de keukentafel. Intern begeleider Theo (bs Aan de Roer, Roermond) stelde mij indertijd de vraag: “waar staat VeerKrachtGroep over 3 jaar?” Ineens was daar de ingeving: niet bedacht, niet wetend, maar een mogelijkheid die zich openbaarde.

We draaiden ons om en keken door het raam naar de restanten van de ECI-fabriek. Ik hoorde mezelf zeggen “als... ja dan daar op die plek: daar stroomt het water, daar wordt gewerkt, daar is een ziel.” Kennelijk waren dat de elementen die bij VeerKrachtGroep in een volgende fase zouden kunnen passen.

Toeval(lig) heeft verschillende betekenissen.

In de zin van dat wat is maar (nog) niet noodzakelijk bestaat. Of toevallig in de zin dat het ook anders zou kunnen zijn dan het is. Ook duidt toeval het mogelijke handelen aan: dit binnen de speelruimte van mogelijkheden.

We werkten drie jaar met passie. Ik reed vaker langs het ECI-terrein. Steeds was er de gedachte “het zou zo maar kunnen”. VeerKrachtGroep ontwikkelde. Ons profiel werd herkenbaar op de scholen en mensen vroegen ons “waar zitten jullie eigenlijk?” Er ontstond een behoefte om ook bij VeerKrachtGroep op locatie te kunnen komen. En ineens was daar die

vriendin die zei “Marja... Er is een plek, je moet zeker gaan kijken... ik denk dat het past.” Het vervolg was beweging... ondernemerschap, echt onderzoeken, een nieuwe fase, een nieuw concept, verbinden, investeren en het realiseren. Als je diep wordt geraakt is het is niet toevallig dat je flow ervaart. Het was geen toeval, het is ons toegefallen... deze plek.

Daar waar het gaat om ontwikkeling, tot je kern komen, samen tot de kern komen. Waar iedereen momenten van Nu in een monument kan ervaren. Wij nodigen iedereen van harte daar toe uit!

In dit nieuwe **MAGGEZIEN** laten we oplichten wat daarvan gezien mag worden.

Inhoudsopgave

Mo-NU-mentum

Het moment vanuit het monument 2

VeerKrachtGroep

Ontmoet u... 3

SlimPlan

Dat is... 4

Ervaringen... 4

En hoe...? 4

Atelier

Column 10

Opening 10

Uitgelicht

Themakaarten 11

VeerKrachtGroep en Atelier

VeerKrachtGroep ontmoet u

- “op locatie”, tijdens integrale trajecten in uw schoolorganisatie
- in het Atelier te Roermond, waar u collega’s van andere scholen, leraren en leidinggevendenden treft en elkaar inspireert.

Mensen leren gewone dingen buitengewoon goed te doen.

Kleine en grote mensen beziel, betrokken en blij naar school en werk laten gaan.

Op Locatie:

VeerKrachtGroep is een groep onderwijsprofessionals die tevens

ervaren coaches zijn. Begeleidend, scholend, ondersteunend, inspirerend en gezamenlijk onderzoekend, vertalen we onderwijsinhoudelijke achtergronden en kennis naar de werksituatie en geven we dat samen met U vorm.

Begeleidingstrajecten op locatie, in uw organisatie, zijn bij voorkeur integraal. Daarbinnen krijgen schoolspecifieke aandachtsgebieden, in onderlinge samenhang, een plek.

VeerKrachtGroep richt zich op “klein handelen vanuit groot denken”. Zichtbaar leerkrachthandelen gesteund door de ontwikkeling van zichtbaar

en voelbaar onderwijskundig leiderschap. VeerKrachtGroep draagt bij aan de implementatie van onderwijskundige vernieuwingen inclusief het handelen binnen en buiten de klas.

De centrale focus bij alle activiteiten is: hoe wordt de school in alle geledingen er zelf sterker van en ontstaat er groei en ontwikkeling op alle niveaus, met een beter resultaat op leerlingenniveau.

Durven excelleren in je dagelijks werk.

In het Atelier

Het **leren & werken Atelier** is een ontmoetingsplek waar professionals in onderwijs en welzijn en burgers zich krachtig ontwikkelen. Zodat ze binnen hun organisatie en in de eigen directe omgeving een sterke bijdrage leveren vanuit een bewuste focus.

VeerKrachtGroep verzorgt in het **leren & werken Atelier** actieve ontmoetingen, met volop interactie, afstemming, full partnership en onderzoek. Uw praktijksituatie, samen met die van de andere deelnemers, zijn de vindplaatsen voor ontwikkeling.

Het **leren & werken Atelier** in Roermond is gesitueerd in een monumentaal pand, in een omgeving

die van binnen en buiten leeft. Er wordt gebruik gemaakt van de natuurlijke en stedelijke omgeving, die uitnodigt tot het naar binnen en buiten reflecteren, de maatschappij ervaren.

Zowel op locatie als in het Atelier

De aanpak en werkvormen zijn specifiek en uniek. Er wordt gewerkt vanuit VeerKrachtGroep repertoire: **Perspectievencirkel®, SLIMPLAN® en Future Search®, KERN®**. Dit repertoire wordt aangevuld met verschillende coachingmethodieken (vanuit NLP, Human Dynamics, Kernreflectie, Presencing), video-interactie analyse en begeleiding, concepten en werkvormen afgeleid van Lerende organisatie, mindmaptechnieken, systeemtaal, story-telling, journalling en visualisatie. Deze diversiteit in het repertoire zorgt voor afstemming in de aanpak.

Lees meer... **VeerKrachtGroep.nl**

Colofon

Auteurs VeerKrachtGroep deze editie:

Marja van Duin
mvanduin@veerkrachtgroep.nl
Anne-Marie Gielen
agielen@veerkrachtgroep.nl
Gastauteur: Lisette Jongerius

Marketing en productie:

Vijverlei Communicatie

Eindredactie

- Marja van Duin
- Anne-Marie Gielen

Alles uit deze uitgave mag worden gebruikt voor niet-commerciële doeleinden door mensen werkzaam in en betrokken bij onderwijs, welzijn en burgerschap. U bent van harte uitgenodigd over de inhoud van deze publicatie met elkaar te spreken.

Vriendelijk verzoek: verwijst U daarbij naar ons met vermelding van onze website: **veerkrachtgroep.nl**

Copyright © 2011 VeerKrachtGroep

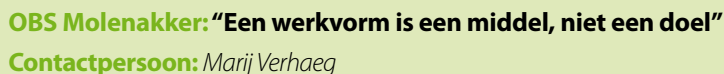

Slimplan is gebaseerd op duidelijke principes. Leraren én leerlingen moeten er concreet voordeel aan hebben. Het materiaal is

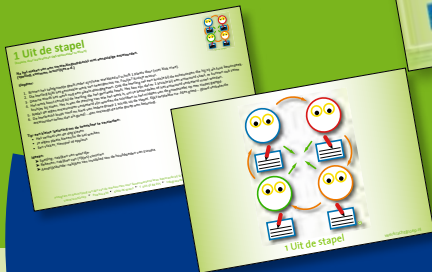
Leest u verder in deze editie van
MAGGEZIEN over ervaringen met
SlimPlan.

Aanleiding voor basisschool De Hovenier om in september 2010 met SlimPlan te werken, was de wens van de directie om de betrokkenheid op school te vergroten. Na zorgvuldige samenspraak en afweging is besloten om SlimPlan van VeerKrachtGroep in te zetten. Het bleek een schot in de roos te zijn. Ine Simons. "Het spreekt me aan dat het een duidelijke werkwijze is. Je ziet iets en kunt er direct mee aan de slag. De structuur is heel overzichtelijk en het werken met de pictogrammen en "spiekbrieven" vind ik een verademing. SlimPlan is een andere manier van denken en werken, een blijvende verandering. Je moet bereid zijn te investeren in scholing en het tijd willen geven om te groeien. Samen overleggen en verantwoordelijkheid dragen."

Sinds twee jaar werkt OBS Molenakker uit Weert met SlimPlan. Daarvoor was de basisschool binnen de eigen mogelijkheden al bezig het pedagogisch klimaat te versterken. "Dat ging vrij goed, maar om daadwerkelijk een grote slag te slaan hebben we overlegd met VeerKrachtGroep en besloten hen in te schakelen", licht Marij Verhaeg, leerkracht groep 1/2 en onderbouwcoördinator, toe. De school is erg enthousiast over het werken met SlimPlan. "We zijn nu op een punt dat de coöperatieve werkvormen heel bewust en met een grote mate van vanzelfsprekendheid worden ingezet", verklaart Marij Verhaeg. "Er wordt gekeken naar de doelstellingen van een les en daar wordt vervolgens een werkvorm op uit gekozen. Een werkvorm is nu een middel, niet een doel." Het belangrijkste wat de school heeft geleerd van twee jaar Slimplan is anders te analyseren, aldus Marij Verhaeg. "Je krijgt ruimte om anders naar je lessen en leerlingen te kijken en daarop te anticiperen. Dat sluit mooi aan op het principe "samen leren, samen werken", iets wat onze school erg belangrijk vindt.

in de klas door SlimPlan

Leerkracht Debbie Curfs staat voor groep 3 van basisschool De Hovenier uit Montfort en houdt een kaartje met het cijfer 65 omhoog. Op het bord hangt een rij met witte en rode kralen, met daartussen papiertjes met getallen. "Waar moet het kaartje komen te hangen?", vraagt juf Debbie aan haar leerlingen. "Eerst zelf nadenken." Bij menig kind verschijnt een frons op het gezicht van het gepeins. "Overleg nu met je buurman of buurvrouw." De kinderen leggen hun bedenkingen aan elkaar voor. Vervolgens geeft de juf de

Geen trucjes

Zie hier een voorbeeld van een

rekenles à la SlimPlan. Geen leerkracht die minutenlang aan het woord is, inclusief wegdromende leerlingen. In plaats daarvan denken de kinderen mee, overleggen samen en bewegen. SlimPlan is een combinatie van ruim dertig doelgerichte en praktische coöperatieve werkvormen ontwikkeld door VeerkrachtGroep. Van en met elkaar leren staat centraal. Structuur, variatie, observatie en interactie zijn hiervoor de belangrijkste ingrediënten. Er wordt gewerkt met “spiekbriefjes”, voorzien van herkenbare pictogrammen en waar kort en

krachtig de kern van een werkvorm staat uitgelegd. "Het zijn geen trucjes", benadrukken Anne-Marie Gielen en Marja van Duin van VeerkrachtGroep.

“Het zijn geen trucjes”

"Alle werkvormen worden ingezet vanuit de wetenschap dat alle leerlingen en vooral alle groepen leerlingen een eigen dynamiek en leerstrategie hebben. Dat is ook wat SlimPlan zo bijzonder maakt: niet de

individuele leerling maar de groep staat centraal. Het uitgangspunt van elke werkvorm is wat voor sóort groep je hebt en wat deze nodig heeft”, meent Anne-Marie Gielen. “Sommige klassen zijn heel druk, kinderen praten aan één stuk door. Dat wordt wel eens als lastig ervaren, maar kennelijk heeft zo’n groep het nodig om veel te praten. Door hier gebruik van te maken, dat bewust in te zetten, ontstaan er meer rustpunten in het lesprogramma. Logisch, want als kinderen tijdens een oefening even kunnen bewegen of een gesprekje met elkaar mogen voeren, geeft dat rust. Het bewegen en de interactie komen tegemoet aan dat wat de groep nodig heeft om te kunnen leren.”

Van kijken naar zien

Met SlimPlan wordt het leerproces van binnenuit gevoed. “Door een stapje terug te doen, ontstaat er bewustwording en ga je anders naar je leerlingen kijken”, verklaart Anne-Marie Gielen. “Je maakt de kinderen actief. De leraar bekijkt vervolgens wat er gebeurt in de klas. Welke

initiatieven laat mijn groep zien en wat betekent dat? Hoe geven de kinderen inhoud aan de gesprekjes en wat leer ik daarvan? Hoe kan ik daar in mijn lessen op inspelen? Dit levert tijdswinst op. Met SlimPlan is er eindelijk tijd over om ter plekke een gesprekje te voeren met een leerling of een groepje. Dat is voor velen best even wennen, erkent Anne-Marie Gielen. “Leraren die beginnen met SLIMPLAN hebben soms het gevoel dat ze de regie uit handen moeten geven. Maar je laat de leerlingen niet los, je gaat meer vertrouwen op wat de groep in zijn geheel en de individuele kinderen kunnen. Het is een kwestie van anders vasthouden. Als je dat durft, zul je zien wat voor moois er naar voren komt.” Marja van Duin vult aan: “Je gaat het zien zodra je weet en aanvoelt wát je wilt zien. Dat is wat SlimPlan leraren leert: van kijken naar zien.”

Dynamische lessen

“Niet alle leerkrachten stonden echter te springen toen SlimPlan werd geïntroduceerd, bekend de locatieleider Ine Simons van De Hovenier. “Weer het zoveelste trucje, hoorde ik

sommigen haast denken. Maar na een jaar “slimplannen” verder zijn de sceptici van het begin omgedraaid. In elke groep op De Hovenier wordt coöperatief werken toegepast.

“SlimPlan is méér dan coöperatief leren alleen; de achterliggende visie dat iedereen actief moet zijn, werkt door op het hele schoolbeleid”

Leerkracht Debbie Curfs is fan van het eerste uur. “Door met SlimPlan te werken ben ik mijn vak nóg leuker gaan vinden”, vertelt ze met glimmende oogjes. “Mijn lessen zijn dynamischer geworden en de kinderen leergieriger. Leren aan de hand van coöperatieve werkvormen is samen ontdekken, samen bewegen.

De leerlingen denken dat ze spelen, terwijl ze aan het leren zijn

“Door SlimPlan ben ik mijn vak nog leuker gaan vinden”

Dat spreekt me erg aan. Het mooiste vind ik dat ze nu veel meer plezier hebben in het leren. Ze zijn wel degelijk aan het leren, alleen omdat de vorm zo anders is, hebben ze dat niet in de gaten. Het is heel natuurlijk leren.” Ook Rachel Holshuijsen, leerkracht groep 4/6, is enthousiast. “Dankzij SlimPlan ben ik niet meer de traditionele leerkracht die klassikaal haar lesjes draait en de politieagent moet spelen. In plaats daarvan ben ik begeleider geworden, die midden in de groep staat”, meent ze. “En dat kinderen van elkaar leren, vind ik geweldig”, vertelt ze opgetogen. “Ik kan wel tien keer zeggen hoe iets moet, maar de leerlingen leren het beste door het zelf te doen. Bovendien zie ik aan hun blijde koppies hoe leuk ze deze manier van leren vinden.”

Niet meer zonder

SlimPlan, het ei van Columbus? Maar hoe zit het met kwetsbare leerlingen?

Sneeuwen zij niet onder door die interactieve lessen? “Juist niet”, meent juf Rachel. “De stille leerlingen of

verlegen kinderen komen beter tot hun recht omdat er vaak in tweetallen of kleine groepjes wordt gewerkt. Kinderen kruipen daardoor meer uit hun schulp. Bij de samenstelling van groepjes houd ik er bovendien rekening mee dat niet alle sterke leerlingen bij elkaar zitten, maar dat er een goede mix is tussen de verschillende niveaus. En ik hou degenen die extra hulp nodig hebben goed in de gaten.”

Bs Sint Augustinus: “Hoog rendement door SlimPlan”

Contactpersonen: Caroline van Woerden en Marjo van Grunsven

Basisschool Sint Augustinus uit Elsloo werkt sinds begin september 2010 met SlimPlan. “We gebruiken het als middel om het handelingsgericht werken meer handen en voeten te geven”, verklaart intern begeleider Caroline van Woerden. “Wat mij aanspreekt aan SlimPlan is dat we twee vliegen in een klap slaan. Niet alleen worden álle leerlingen actief bij een les betrokken, maar heeft de leerkracht tijdens een les tijd om te kijken hoe leerlingen werken, kijken naar wat er gebeurt.” SlimPlan wordt op de Limburgse school in álle groepen en jaren gebruikt. Voor Marjo van Grunsven, leerkracht groep 1/2, was dat wel even wennen. “Werken met coöperatieve werkvormen bij kleuters? Ik moest het allemaal nog zien”, bekent ze. “Maar nu ben ik helemaal om. Ik was aangenaam verrast toen ik zag hoe snel de kinderen de verschillende werkvormen zich eigen maakten. De leerlingen zijn op elk moment betrokken en zelf verantwoordelijk, dat spreekt me erg aan. Als een kind bepaalde kennis nog niet verworven heeft, zet het zo veel meer zoden aan de dijk als een andere leerling hem helpt en uitleg geeft in plaats van alleen door een leerkracht. Want nu leren zwakke en sterke leerlingen van elkaar.” En dat werpt z’n vruchten af: het rendement van juf Marjo’s klas is omhoog gegaan. “Als ik de Cito-scores van het begin en einde van het schooljaar vergelijk, zie ik bij vrijwel alle leerlingen een duidelijke groei. Hier heeft SlimPlan zeker aan bijgedragen. We zitten nog volop in ons leerproces, dus we verwachten nog een hoop voordeel te kunnen halen uit SlimPlan!”

SlimPlan geeft een goed totaalbeeld van het kind volgens de ervaring van juf Debbie. "Je kijkt niet alleen naar product, maar ook naar proces. Je krijgt inzicht in intelligenties. Ik vind dat echt een kracht van SlimPlan. Je hebt oog voor het kind en voor wat aansluit bij het kind en zijn of haar talenten." Marc Schoutrop, Intern Begeleider van De Hovenier, stelt zelfs dat het rendement van de school mede dankzij SlimPlan vooruit is gegaan. "De kinderen blijven veel meer bij de les. Nu houd je de

concentratieboog veel langer vast. Kinderen leren beter, scoren beter. Alle leerlingen. Naast de extra aandacht van de leerkracht hebben ze nu ook iets extra's, omdat SlimPlan uitgaat van het werken met "maatjes". Als een kind uitleg geeft aan een ander kind, leren beiden daar van." Heeft het team van De Hovenier nog tips voor scholen? Leerkracht Debbie Curfs: "Werken met SlimPlan moet bij je passen. En durf fouten te maken. Toen ik de high five na een geslaagde opdracht introduceerde, leek dat

in het begin meer op slaan dan op klappen. Dat moet je sturen. Maar als dat eenmaal goed gaat, voegt het echt wat toe." Rachel Holshuijsen meent dat het een kwestie is van durven loslaten. "Natuurlijk is dat in het begin even wennen. Toen ik net met SlimPlan begon, moest ik vaak ingrijpen. Kinderen waren niet gewend dat ze zo veel mochten overleggen of lopen door de klas. Maar al snel hadden ze het onder de knie en ik ook. Nu kan ik niet meer zonder SlimPlan."

Meer weten over SlimPlan?

Bel dan naar Anne-Marie Gielen
06 81 42 71 44 of mail naar
info@veerkrachtgroep.nl of kijk op
www.veerkrachtgroep.nl

Slimme vragen

Kost het aanleren van de werkvormen veel tijd?

SLIMPLAN moet je gewoon doen. Weinig uitleggen, vooral doen, uitproberen, ervaren, oefenen. Jij, je groep en je team leren de werkvormen terwijl je met de lesstof bezig bent. Gun jezelf oefentijd. Hoeveel tijd? Dat is afhankelijk van hoe vaak je SlimPlan vanaf het begin in de klas inzet en uitprobeert.

SlimPlan bij kleuters... kan dat?

Ja, dat kan heel goed. Kies onderwerpen die passen in de rest van je aanbod van die dag. Wanneer het betekenis heeft voor kinderen zullen ze er sneller met elkaar over kunnen praten. Maak gebruik van plaatjes, voorwerpen en aanwezige kleutermaterialen. Vereenvoudig werkvormen, pas ze aan en leer ze in deelstapjes aan. SlimPlan stimuleert de woordenschat.

Wij gebruiken methodes. Kan SLIMPLAN dan ook?

JA. Enne... doe niet alles dubbel. Zet deze werkvormen in bij een onderdeel

en je hoeft dat dan niet meer perse in het schrift te laten verwerken. De leeractiviteit zit in de interactie tussen leerlingen. De kwaliteit daarvan bepaal jij door de opdracht die je daarbij geeft en de feedback die daarop volgt. Zie ook Atelierkaart "Leerbevorderende Feedback".

Ja maar, mijn groep kan dat niet. Wat nu?

Iedere groep is anders. Begin bij wat de groep wel aankan en breidt dat uit. Klinkt eenvoudig, maar vraagt soms een nieuwe manier van kijken naar je groep. Wij kijken met je mee in je groep, we gaan samen aan de slag en we ontdekken wat werkt. SlimPlan werkt ook in Speciaal Onderwijs.

Hoe kan ik SlimPlan toepassen in mijn combinatiegroep?

Bij kringactiviteiten en sociaal emotionele ontwikkeling kunnen SlimPlan werkvormen uitgevoerd worden in de hele groep. Evenals bij thematisch onderwijs. Er kan in

kleine groepen coöperatief gewerkt worden. Zo creëer je ruimte om te extra instructie te geven. De groep gaat zich gezamenlijk verantwoordelijk voelen en zich daarna gedragen.

Wat doe je met kinderen die alleen willen werken?

SlimPlan zet je niet continu in. Je wisselt af met individuele en gezamenlijke momenten. Juist die variatie is krachtig. Door de structuur van de werkvormen, waarin beurten en taken verdeeld zijn en ieder aandeel heeft, is het nadrukkelijk anders dan alleen maar samenwerken in een groepje. Kinderen die graag alleen werken, ontdekken dat samen leren ook leuk kan zijn, zeker wanneer het

interessante inhoud heeft en het goed gestructureerd is. Soms vraagt het bijzondere aanpassingen.

Slimme SlimPlan Spelregels (voor leraren)

- Eerst het doel, dan de werkvorm
- Stop wanneer het nog leuk is
- Laat kinderen leren door praten
- Betrek de groep bij de doelen
- Gebruik de kracht van eenvoud
- Benoem positief gedrag
- Geef feedback op inhoud en aanpak
- Laat inhoud van betekenis zijn

Lees meer... **VeerKrachtGroep.nl**

Gun jezelf is ontwikkeling.

Als je voorkeurskwaliteiten – zoals het luisteren van mensen – ook buiten de klas inzet, kun je de leerervaring van je leerlingen verbeteren. Het is een uitstekende manier om de culturele en leerstijlverschillen van leerlingen te overbruggen. Daarnaast werk je preventief aan het voor de klas kwaderen. Zo voorkom je problemen aan de overgang naar de volgende klas.

Stop erin de situatie een en al, stop, bedenk en herleid naar de kern van het probleem en je kunt het probleem oplossen.

Stop in de circle of excellence

Wanneer we ons niet op verbeteringen richten, maar op wat er mis is, verliezen we de focus. Het is belangrijk dat we ons richten op wat er wel goed gaat. Het is belangrijk dat we ons richten op wat er wel goed gaat. Het is belangrijk dat we ons richten op wat er wel goed gaat.

Zodra je de binnenkant hebt is de buitenkant niet meer

Er wordt gesproken van het KERN-gebruik van de KERN. Het is belangrijk dat we ons richten op wat er wel goed gaat. Het is belangrijk dat we ons richten op wat er wel goed gaat. Het is belangrijk dat we ons richten op wat er wel goed gaat.

Lees meer hierover in de brochure KERN, www.kern.nl